

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Betreft: Internetconsultatie “ontwerp beleidsprogramma klimaat”
Contact: Melanie Provoost, melanie.provoost@geothermie.nl / 06-46090546

Den Haag, 08 juli 2022

Geothermie Nederland is blij met het voorliggende ontwerp beleidsprogramma klimaat. Het streven naar ten minste 55% CO₂-reductie in 2030 en klimaatneutraal in 2050 als beleidsambitie van deze coalitie ondersteunt Geothermie Nederland. Onze leden zien genoeg kansen om hun onmisbare aandeel in deze ambities te bewerkstelligen. Een gecoördineerde aanpak vanuit de overheid in een langjarig en consistent programma levert de noodzakelijke basis voor investeringsbeslissingen van marktpartijen. Alleen met deze samenhang kan er versnelling en groei plaatsvinden om de kansen te benutten.

We zijn blij met maatregelen die prikkelen, nieuwe verdienmodellen stimuleren en de uitrol van duurzame technologieën versnellen. We zien nog wel een aantal aspecten die nadere uitwerking nodig hebben en scherper aangezet kunnen worden om de warmtetransitie echt van de grond te laten komen. We richten ons in deze reactie op de volgende onderwerpen:

- 1. Creëer integraal warmtebeleid in een versnellingsprogramma duurzame warmtebronnen en infrastructuur in de gebouwde omgeving.**
- 2. Zet in op een integraal wet- en regelingskader dat zorgt voor versnelling.**
- 3. Verfijn financiële instrumenten en kies voor een collectieve onrendabele top subsidie voor warmtenet en warmtebron.**

- 1. Creëer integraal warmtebeleid in een versnellingsprogramma duurzame warmtebronnen en infrastructuur in de gebouwde omgeving en de glastuinbouw.**

De essentie van de versnelling van de warmtetransitie zit hem in het integreren van ideeën en richtingen voor de warmteketen als geheel. In de ontwerptekst wordt gesproken van flankerend beleid om de warmtetransitie te stimuleren. Om de versnelling écht van de grond te krijgen is integraal warmtebeleid nodig verwerkt in een versnellingsprogramma duurzame warmtebronnen en infrastructuur in de gebouwde omgeving.

Daarnaast zien we in het ontwerp beleidsprogramma terecht een rol weggelegd voor geothermie in de glastuinbouw. Om de doelstellingen van het Klimaatakkoord te halen – 35 nieuwe geothermieprojecten in 2030 – en de inzichten van het Investeringsplan van Glastuinbouw Nederland van april jl. tot uitvoering te brengen is versnelling en extra stimulans nodig in een versnellingsprogramma verduurzaming glastuinbouw. Met de huidige

gasprijscrisis zien we dat glastuinbouwprojecten enorm in de knel komen. Het kan niet de bedoeling zijn dat de pioniers van het eerste uur noodgedwongen terug moeten naar fossiele brandstof omdat het economisch niet haalbaar is om duurzame energie in te zetten. We zien juist dat er enorme stappen vooruit te zetten zijn. Met de juiste focus blijft de Nederlandse glastuinbouwsector een internationaal voorbeeld voor verduurzaming.

Wat is nodig? Integraal beleid met specifieke aandacht voor de gecombineerde ontwikkeling van warmtenetten en warmtebronnen, in de warmtetransitievisies van gemeenten, waarbij duidelijk is wat de mandaten zijn. Duidelijkheid in wet- en regelgeving is hierbij essentieel. Een regierol van de Rijksoverheid bij de ministeries EZK, LNV en BZK is nodig om processen te stroomlijnen en af te stemmen. We zien parallel adviseren hierbij echt als een versnellingselement dat de doorlooptijden van geothermieprojecten kan verkorten. We onderstrepen hierbij het pleidooi van de NVDE om besluitvorming te versnellen. De nieuwe Mijnbouwwet kan hierbij helpen maar ook duidelijkheid rondom de Wet collectieve warmtevoorziening (Wcw) en Omgevingswet.

2. Zet in op een integraal wet- en reguleringskader dat zorgt voor versnelling.

Om voor opschaling te zorgen is een constructieve en duidelijke uitwerking van de Wcw, Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw), Omgevingswet en Mijnbouwwet nodig. We pleiten voor een integrale regie en coördinatie tussen de verschillende bevoegde gezagen, wetgeving en beleidsprogramma's wat gaat helpen om concrete doelen te stellen en te behalen. Vervolgens zijn voldoende kunde, capaciteit en middelen nodig voor, onder andere, gemeenten om deze complexe opgave voor elkaar te krijgen. De uitrol van warmtenetten en de ontwikkeling van warmteprojecten kosten al gauw 5 tot 8 jaar. Projecten die nu een start kunnen maken, produceren de duurzame warmte nog voor 2030.

Gelet op de tijd die nodig is voor de inwerkingtreding van wetgeving, de doorlooptijden van vergunningstrajecten en van het beschikbaar komen van beschikbare middelen zien we dat de tijd dringt. Het verduidelijken van bevoegdheden is noodzakelijk. Het helpt de warmtetransitie als er snelheid gemaakt wordt in de wetgevingstrajecten en als er parallel vergund kan worden bij verschillende vergunningsaanvragen.

3. Financiële instrumenten

In het ontwerp beleidsprogramma wordt bij de uitwerking van de SDE++-regeling aandacht besteed aan de stap van 'verbreding' naar 'verdieping'. Het is belangrijk om een regeling te ontwerpen die technieken daadwerkelijk ondersteunt. Het zo goed mogelijk toespitsen op de realiteit van geothermie is nodig om projecten van de grond te krijgen. Wij zijn er dan ook van overtuigd dat het plaatsen van de zogenaamde hekjes tussen de verschillende domeinen essentieel is om de geothermie beter aan bod te laten komen. Warmte heeft deze stimulering echt nodig.

Er komt een nationale subsidieregeling voor de financiering van de onrendabele top van collectieve warmteprojecten. We juichen dit toe. We zien voor ons dat dit op termijn voor de gehele onrendabele top geldt van de warmteketen als geheel. Een recente inventarisatie onder een aantal van de grote warmtebedrijven laat zien dat hun gezamenlijke ambitie optelt tot 450.000 nieuwe aansluitingen op een warmtenet met geothermie rondom 2030. Financiële instrumenten moeten de ontwikkelingen van deze warmtenetten en -bronnen in gelijk tempo mogelijk maken. Alleen bij het integraal en gezamenlijk insteken van de ontwikkeling en ondersteuning van warmtenetten en warmtebronnen zijn de gestelde doelen haalbaar.

We zien dat de opgave om de klimaatdoelen te behalen groot is en dat dit alleen met een gebundelde krachtsinspanning gaat lukken. We hebben we een ledenbestand dat gemotiveerd en geëquipeerd is om bij te dragen aan de transitie naar een klimaatneutraal Nederland met geothermie. Samen met het ministerie van EZK, van LNV en BZK willen we in de verdere uitwerking van het beleidsprogramma klimaat zorgen dat er een set van maatregelen komt dat de warmtetransitie een ongekende impuls geeft.

Met warme groet,

Namens het bestuur van Geothermie Nederland

Janine Verweij

Directeur